

Ифрод ҳажи | Фикҳ дарслари (357-дарс)

Image not found or type unknown

19:00 / 11.12.2025 678

أهَب يُونَي، يَبَلُّ مَث، يَنْمُهُ لَبَقَتَو يِلُّ رَسَّيَفَّ جَّحْلُ دِيْرُ أَيُّنِ الْمُؤَلَّلِ؛ دِرْفُ مَلِّ لِقَو
كَلَّ مَعْنَلِ أَوْ دَمَّحْلَانِ؛ كَيْبَلِّ كَلَّ كَيْرَشَ الْكَيْبَلِّ، كَيْبَلِّ الْمُؤَلَّلِ كَيْبَلِّ؛ يَهَوُّ جَّحْلُ
كَلَّ كَيْرَشَ الْكَلُّ مَلِّ أَوْ

أَمْحُمُّ رَاصَفَ، زَاجَ دَارُنِ أَوْ أَهْنَمُ صُقْنِي الْو

Ифрод ҳаж қилувчи:

«Аллоҳумма инний урийдул ҳажжа фа йассирху лий ва тақоббалху минний», дейди. Сўнгра ҳажни ният қилиб талбия айтишни бошлайди:

«Лаббайкаллоҳумма лаббайк, лаббайка лаа шарийка лака лаббайк.
Иннал ҳамда ван-неъмата лака вал-мулк лаа шарийка лак».

Аёлига яқинлик қилиш ва шу ишга олиб борувчи амаллар. Яъни ўпиш, кучоқлаш, шунга тааллуқли гапларни гапириш.

2. Фисқ.

Аллоҳ таолонинг тоатидан чиқиш, гуноҳ ишларни қилиш.

3. Жанжал.

Шериклар, ходимлар ва бошқалар билан талашиб-тортишиш, жанжаллашиш ва шунга оид ишлар.

Ушбу ишлар Қуръони Каримнинг

الْحَجَّ فِي جِدَالٍ وَلَا فُسُوفٍ وَلَا رَفَثٍ فَلَا الْحَجَّ فِيهِمْ فَوْضَ فَمَنْ

«Кимки уларда ўзига ҳажни фарз қилса, ҳажда шаҳвоний нарсалар, фисқ ва жанжал йўқдир», деган оятига биноан ман этилгандир (Бақара сураси, 197-оят).

4. Қуруқлик ов ҳайвонларини ўлдириш, уларни овчига ишора ила кўрсатиш ва йўллаб қўйиш.

Аллоҳ таоло:

﴿تَحْشُرُونَ إِلَيْهِ الذِّبْيَ اللَّهُ وَأَنْفِقُوا حُرْمًا دُمًّا مَا الْبَرِّ صَيْدٌ عَلَيْكُمْ وَحُرْمٌ وَلِلسِّيَارَةِ لَكُمْ مَتَاعًا وَطَعَامُهُ، الْبَحْرِ صَيْدٌ لَكُمْ أَجَلًا

«Денгиз ови ва унинг таоми сиз ва йўловчилар баҳраманд бўлишингиз учун сизга ҳалол қилинди. Модомики, эҳромда экансиз, сизга қуруқлик ови ҳаром қилинди. Ҳузурда тўпланадиганингиз Аллоҳга тақво қилинг», деган (Моида сураси, 96-оят).

مُؤْضَعَبٍ، مَهْلٍ رِيَسَمِ يَفِ اُونَاكُمُ هُنَا: دَاتَقِ يَبَا نَعَامُهُ رِيَعُو مَلْسُمُو رَاخُبَلَا يَوْر
تَدَحَّو، يَسْرَفُ تَبْكَرَفٍ شَحْوَرَامِحُ تِيَارَفٍ: لَأَقِ، مَحْمَبَسِي لِمُؤْضَعَبٍ وَمَحْم
مُؤْضَعَبٍ نَمَاطُوسُ تَسَلَتْخَافِ، يَنُونُ عِي نَأُؤَبَافِ، مَوْبُ تَنَعَتْسَافِ، حَمْرَلَا
كَلَذَنَلِئِسَفٍ: لَأَقِ، اَوْقَفْشَافِ، هُنَمَ اُولَكُافِ، هُتَبَصَافِ، رَامِحَلَا لَعُتَدَشَفِ
رَاشَأُ وَأَ، اَهَيْلَعَلِمَحِي نَأَهَرَمَأَدَحَأُ مَكُنَمَأُ: لَأَقِ، مَلَسَوَهَيْلَعَلِلَا لَصِي بَلَلَا
«اهَمَحَلْ نَمَيَقَبَ اَمَ اُولَكُافِ»: لَأَقِ، اَل: اُولَاقِ «اهَيْلِ!

Имом Бухорий, Муслим ва бошқалар Абу Қатода розияллоху анҳудан келтирган ривоятда қуйидагилар айтилади:

«Улар юришлардан бирида эдилар. Баъзилари эҳром боғлаган, баъзилари эҳром боғламаган эдилар. Бир ёввойи эшакни (қулонни) кўрдим. Отимни миниб, найзамни қўлимга олдим. Улардан ёрдам сўраган эдим, ёрдам беришдан бош тортдилар. Улардан бирининг қамчисини суғуриб олдим-да, эшакнинг устига бостириб бордим. Бас, уни овладим. Улар ундан едилар ва қилганларидан кўрқдилар. Кейин Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан у ҳақда сўралди. Шунда у зот:

«Сизлардан бирортангиз унга ҳамла қилишни буюрдими ёки ишора қилдими?» дедилар.

«Йўқ», дейишди.

«Унда қолган гўштни ҳам тановул қилаверинглар», дедилар».

5. Хушбўй нарса истеъмол қилиш.

Шунингдек, мой суртиш, хино қўйиш, хушбўй совунлардан фойдаланиш, райҳон ва меваларни ҳидлаш ҳам ман қилинган.

مَلَسَ وَهَيْلَعُ هَلَلَا لِيَصِيَّبَنَّ لِي لِجَرَمَاقٍ : لَاقَ ، أَمْ هَنْعُ هَلَلَا يَضَرَّرُمُ عَنَابَ نَع
هَجَامُنْ بَأَوْيْ ذِمَّرْتَلْ هَأَوْر . «لَفَّتْ لَأَشْعَشَلَا» : لَاقَ ؟ هَلَلَا لُؤْسَرَأِي جَأَلَلَا نَم : لَاقَ ف

Ибн Умар розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Бир одам Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳузурларига келиб:

«Ҳожи қандай одам?» деди.

«Сочи тўзиган, хушбўй ишлатмаган», дедилар».

Термизий ва Ибн Можа ривоят қилишган.

6. Тирноқ олиш.

Аллоҳ таоло:

فَتَّهْمُ لِيَقْضُوا ثَمَّ

«Сўнгра ўзларидаги кирларни кетказсинлар...» деган (Ҳаж сураси, 29-оят).

Қурбонлик қилиб бўлганидан кейин ҳожига эҳромдан чиқишга рухсат бўлади. Шунда унинг учун эҳром вақтида мумкин бўлмаган соч олдириш ёки қисқартиришга, қўлтиқ остидаги ва бошқа жойлардаги тукларни, тирноқларни олишга изн берилади.

«...ўзларидаги кирларни кетказсинлар...» дейишдан мақсад шу.

7. Юз ва бошни тўсиш.

هَلْ لَلْجُلُوسِ رَعَمٌ نَحْنُ وَانْبَنُورُمِي نَابِكُرْلَا نَاكُ: تَلَا ق، اَهْ نَعُ هَلْ لَلْاِي ضَرَّ شَائِعٌ نَع
اَهْ سَأْرُ نَمَاهَا بَلْ لَجَانْ اَدْحِ اِ تَلَدَسْ، اَنْبَاوْ ذَا حِ اِذِ اِفْ، تَامُ حُمَمَلَسَو. وَهَيْ لَعُ هَلْ لَلْاِي لَص
هَجَامٌ نَبَاوْ دُوَادٌ وَبَأْ هَاوْرُ. هَا نَفَشَكْ اَنْوَرُوَا جِ اِذِ اِفْ، اَهْ هَجْ وَ يَلَعُ

Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Отлиқлар бизнинг олдимиздан ўтарди. Биз эса Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга эҳромда эдик. Қачон улар тўғримизга келганларида биримиз жилбобини бошидан юзига тушириб оларди. Улар биздан ўтиб кетганларида уни очардик».

Абу Довуд ва Ибн Можа ривоят қилишган.

8. Боши ва соқолини хитмий ила ювиш.

«Хитмий» наботот бўлиб, у бош ва соқолни ювишда ишлатилган. У билан соч ёки соқол ювилса, улардаги жонзотларни ўлдирган. Шунинг учун эҳромдаги одам хитмий ила бошини ювиши ман қилинган. Лекин эҳромдаги одам хушбўй бўлмаган совун ва шунга ўхшаш жонзотларни ўлдирмайдиган нарсалар билан бошини ёки соқолини ювиши жоиз.

9. Соқолни қисқартириш ва соч олдириш.

Аллоҳ таоло:

مَجَلَّةُ الْهَدْيِ بِنَاءِ حَتَّى رُؤُسِكُمْ مَحْلُوقًا وَلَا الْهَدْيِ مِنْ أَسْتَيْسَرَ فَمَا أَحْصَرْتُمْ فَإِنَّ لِلَّهِ وَالْمَعْرَةَ الْحَجَّ وَأَتَمُّوْا

«Ҳаж ва умрани Аллоҳ учун тугал адо этинг. Агар ушланиб қолсангиз, муяссар бўлган ҳадий (вожиб). Ҳадий ўз жойига етмагунча сочингизни олдирманг», деган (Бақара сураси, 196-оят).

Соқолни қисқартириш ёки сочни олдириш ҳам шу ҳукмга киради.

